

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

430, 11 Fe 2023

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul electoral*, inițiată de domnul deputat neafiliat Lupu Andrei-Răzvan (Bp. 328/2023).

I. Principalele reglementări

Prin inițiativa legislativă se propune *modificarea și completarea unor acte normative în domeniul electoral*, respectiv din *Legea nr. 370/2004 pentru alegerea președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, *Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente, cu modificările și completările ulterioare*, *Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr.215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr.393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare*, precum și din *Legea nr. 33/2007 privind organizarea și*

desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, republicată, cu modificările și completările ulterioare, intervențiile legislative vizând, în principal, scăderea numărului minim de semnături necesare pentru participarea la toate tipurile de alegeri, precum și facilitarea strângerii și transmiterii respectivelor semnături.

II. Observații

1. Subliniem că, referitor la Art. I pct.1 din inițiativa legislativă ce vizează scăderea numărului de semnături necesare depunerii candidaturilor, de la 200.000 la 50.000 de alegători, inițiatorii menționează în cadrul instrumentului de motivare faptul că *„deși criteriul strângerii de semnături este unul cât se poate de legitim pentru relevanța listelor electorale, numărul minim de semnături prevăzute de lege este deosebit de mare”*, invocând, de asemenea și anumite elemente din cadrul jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului.

Menționăm că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională s-a pronunțat în mod constant în sensul că obligația depunerii unei liste cu semnături de adeziune constituie un criteriu de preselecție a candidaților *„obiectiv și rezonabil”*¹ reprezentând *„o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor (...) care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și susținerea electoratului”*.

În cadrul unei decizii mai recente, respectiv *Decizia nr. 418/2020*² Curtea a reținut că *„înstituirea unei condiții subsidiare referitoare la numărul minim de susținători țin de marja de apreciere a legiuitorului”*.

¹ Decizia Curții Constituționale nr. 782 din 12 mai 2009 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12¹ alin. (1) din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, publicată în Monitorul Oficial nr.406 din 15 iunie 2009.

² Decizia Curții Constituționale nr. 418 din 18 iunie 2020 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 2 alin. (1) lit. E). ale art. 4 alin. (2) ale art. 27 alin. (2) lit. C) teza finală din Legea nr. 370/2004

Astfel, la stabilirea numărului de semnături de susținere trebuie avută în vedere încurajarea candidaturilor acelor persoane care întrunesc adeziunea unui segment semnificativ al populației, numărul de susținători prevăzut de lege trebuind să fie direct proporțional cu gradul de reprezentativitate care trebuie întrunit de un candidat care are potențialul de a fi ales.

De asemenea, având în vedere recomandările formulate de Comisia de la Veneția în cadrul "*Codului bunelor practici în materie electorală*"³ considerăm că, în cazul în care forul legislativ va avea în vedere reducerea numărului de susținători, pentru depunerea candidaturilor la alegerile prezidențiale, o astfel de măsură trebuie să fie însoțită de suficiente garanții și reguli clar definite referitoare la autenticitatea semnăturilor de susținere, respectiv veridicitatea și corectitudinea datelor înscrise în listele de susținători.

2. În ceea ce privește Art. I, pct. 2, referitor la modificarea art. 27 alin. (2) din *Legea nr. 370/2004* și la introducerea alin. (3¹), în sensul reglementării posibilității depunerii în format electronic a candidaturilor, respectiv a depunerii și semnării electronice a listei susținătorilor, precizăm că o soluție tehnică similară celei propuse a fost utilizată la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale din anul 2020.

Astfel, potrivit art. 4 din *Legea nr. 84/2020* privind prelungirea mandatelor autorităților administrației publice locale și pentru modificarea art. 151 alin. (3) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare*, la alegerile menționate, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale și candidații independenți au avut posibilitatea de a opta să întocmească și să depună electronic dosarele de candidatură, iar listele de susținători au putut fi semnate și depuse și electronic, în condițiile legii, conform unei metodologii stabilite prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente, cu consultarea Autorității pentru Digitalizarea României.

De asemenea, potrivit art. 56¹ din *Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare*, „Partidele politice, alianțele

pentru alegerea Președintelui României, precum ale art. 1 18 alin. (2) din *Legea nr. 208/2015* privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente,
³ *Codului bunelor practici în materie electorală - Linii directoare și raport explicative, adoptat de Comisia europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de -a 52 Reuniuni Plenary (Veneția, 18-19 octombrie 2002).*

politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale și candidaților independenți pot opta să întocmească și să depună pe suport hârtie sau electronic, în condițiile legii, dosare de candidatură, cu aplicarea corespunzătoare a prevederilor art. 52-56. Listele de susținători pot fi semnate depuse și electronic, în condițiile legii”. Conform alin. (2) al aceluiași articol, „Metodologia de aplicare a alin. (1) se stabilește prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente”.

3. Referitor la Art. I pct. 4, ce privește propunerea de modificare a Anexei la *Legea nr. 370/2004*, în sensul eliminării sintagmei “*este interzisă semnarea mai multor liste*”, precizăm că o prevedere similară este stabilită de art. 54 alin. (7) din *Legea nr. 208/2015*.

4. În ceea ce privește Art. II din inițiativa legislativă, menționăm că în cazul comunelor, doar în cazul comunelor mari cu un număr mai mare de 50000 de locuitori (actualmente inexistente), numărul susținătorilor va fi determinat de aplicarea procentului de 0,1%, în celelalte comune (în fapt, toate), listele de susținători pentru primar și consiliul local vor cuprinde 50 de alegători. Aceasta observație se menține și în cazul celorlalte unități administrativ – teritoriale. Prin urmare acest procentaj de 0,1% nu va fi aplicabil niciodată (vor fi aplicabile minimele de 50, 100, respectiv 1000 de alegători).

Opinăm că este necesară mărirea acestui procent, astfel încât listele de susținători să cuprindă un număr de alegători în concordanță cu numărul alegătorilor din respectiva unitate administrativ teritorială.

Menționăm că, în prezent, se află în procedură legislativă *Propunerea legislativă pentru modificarea art. 17 alin. (1) din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European (Pl-x nr. 196/2016)* ce vizează scăderea numărului de semnături necesare pentru depunerea candidaturilor independente pentru alegerea membrilor Parlamentului European. Această inițiativă legislativă fiind respinsă de către Senatul României la data de 11.04.2016.

5. Referitor la Art. III, semnalăm utilizarea eronată a formei de singular a verbelor “*se întocmește*”, respectiv “*poate fi semnată*” inițiatorii făcând referire la subiectul multiplu “*lista susținătorilor și declarația pe propria răspundere*”.

De asemenea, raportat la propunerea de depunere a listei de susținători într-un singur exemplar fizic, precizăm că legislația în vigoare reglementează obligativitatea depunerii listei de susținători într-un exemplar original și o copie, inițiatorii propunerii legislative neindicând în cadrul Expunerii de motive scopul pentru care au propus eliminarea obligativității antereferite.

6. Art. IV al propunerii legislative vizează modificarea prevederilor art. 54 alin.(1)-(3) din Legea nr. 208/2015, în sensul scăderii numărului de semnături necesare depunerii candidaturilor de la 1% la 0,1% din numărul total al alegătorilor înscriși în Registrul electoral la nivel național, respectiv la nivelul domiciliului sau reședinței din circumscripția în cauză.

Inițiatorii propunerii legislative propun modificarea acestui procentaj atât pentru partidele politice, alianțele politice și electorale și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, cât și pentru candidații independenți.

În ceea ce privește procentul de 1% prevăzut de legislația în vigoare, precizăm că acesta se circumscrie recomandărilor formulate de Comisia de la Veneția în cadrul „*Codului bunelor practici în materie electorală*”, potrivit căroră „*Legea trebuie să stabilească un număr maxim de semnături care nu trebuie să depășească pragul de 1% de alegători*”.

Raportat la aspectele mai sus menționate, reiterăm considerentele expuse referitor la art. I al prezentei propuneri legislative.

Cu privire la propunerea inițiatorilor de modificare a prevederilor art.54 alin. (6) din *Legea nr. 208/2015*, în sensul reglementării posibilității semnării electronice a listei susținătorilor, atragem atenția că prin respectiva modificare s-ar institui un paralelism legislativ, încălcându-se, astfel, prevederile art. 16 din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările ulterioare*, în condițiile în care art. 56¹ din legea privind alegerile parlamentare prevede că „*Listele de susținători pot fi semnate și depuse și electronic, în condițiile legii*”. Conform alin. (2) al aceluiași articol, „*Metodologia de aplicare a alin. (1) se stabilește prin hotărâre a Autorității Electorale Permanente*”.

Totodată, referitor la Art. IV din inițiativa legislativă, semnalăm că prin modificările art.54 alin. (6) din *Legea nr. 208/2015*, în sensul reglementării posibilității semnării electronice a listei de susținători, s-ar institui un paralelism legislativ încălcându-se, astfel, prevederile art. 16 din

Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările ulterioare, în condițiile în care art. 56¹ din privind alegerile parlamentare prevede că „Listele de susținători pot fi semnate și depuse și electronic, în condițiile legii”.

7. Cu privire la întreaga inițiativă legislativă apreciem că expresia ”*în format electronic*” trebuie explicitată pentru a se înțelege dacă privește doar documentele transmise on-line/în format electronic, sau, documente asumate prin semnătură electronică.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ion Măcelariu
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Nicolae-Ionel CIUCĂ
Președintele Senatului